

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Varianta 7

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Kölcsey Ferenc: *Huszt*

Bús düledékeiden, Husztnak romvára megállék;
Csend vala, felleg alól szállt fel az éjjeli hold.
Szél kele most, mint sír szele kél; s a csarnok elontott
Oszlopi közt lebegő rémalak inte felém.
És mond: Honfi, mit ér epedő kebel e romok ormán?
Régi kor árnya felé visszamerengni mit ér?
Messze jövőddel komolyan vess össze jelenkort;
Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!

a. a vers műfaji sajátosságai	5 pont
b. a versbeszéd és a vershelyzet jellemzői	5 pont
c. idő- és értékszembesítés	5 pont
d. a költemény romantikus stílusjegyei	5 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban a szempontok sorrendjének a betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Az emberi nyelv kreativitása leginkább abban mutatkozik meg, hogy a beszélő a kommunikáció folyamán képes olyan mondatokat, mondatsorokat alkotni és megérteni, melyeket előtte soha senki nem fogalmazott meg. Ezek nagy része a beszéd közben alakul ki, tehát nem tervezhető, hanem alkalomszerű, főleg a beszédhelyzettől, valamint a kommunikációs folyamatban részt vevők személyiségétől, így alkotóképességétől is függ. A beszéd egy másik, legalább annyira fontos részét azonban előre látható, és az adott helyzetben rutinszerűen, automatikusan ismételhető, két vagy több szóból álló és többé-kevésbé kötött szókapcsolatok alkotják. Ezek tehát olyan, már a gyermekkorban a gondolkodásba és a beszédbe beépülő állandó szókapcsolatok, melyeknek szerepe elsősorban képzetkeltő jellegű, a közlés során nem mi alkotjuk meg őket, hanem – szinte előre gyártott elemekként, szokványos szókapcsolatokként – már készen jelennek meg tudatunkban, azaz nem produkáljuk, hanem reprodukáljuk őket.

A szókapsolatokat alkotó építőelemek, a szavak – figyelembe véve az adott nyelv nyelvtani és logikai szabályait – elméletileg végtelen sok módon és formában léphetnek egymással kapcsolatba.

E megfigyelésből kiindulva – és a teljesség igénye nélkül – egy nyelvben megkülönböztetjük a teljesen alkalmyszerű és végtelen számú szabad szókapsolatokat, valamint a szerkezetileg és jelentésstanilag teljesen kötött, csak globálisan értelmezhető, erős metaforikus értékkel és nyelvi hagyományokkal bíró, közkeletű állandósult szókapsolatokat az alábbi néhány gyakori típussal és hagyományos elnevezéssel: szólások (kivágja a rezet); szóláshasonlatok (szegény, mint a templom egere); az általános érvényűség igényével használt, életbölcsséget megfogalmazó, mondatértékű közmondások, szállóigék, bölcs mondások, idézetek (Lassan járj, tovább érsz. Ki korán kel, aranyat lel. Nyelvében él a nemzet. Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel!).

(Nyelvőr)

- a. Milyen kommunikációs funkció érvényesül a szövegben? Válaszát indokolja! **4 pont**
- b. Emeljen ki három különböző nyelvtani kapcsolóelemet a szövegből! **6 pont**
- c. Nevezze meg a szöveg alapján az állandósult szókapsolatok típusait! **5 pont**
- d. Érveljen 10-15 mondatban a következő közmondás igazságtartalma mellett: **Ki korán kel, aranyat lel.** **5 pont**

10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **A cselekmény, konfliktus, hős átértelmeződése a 20. századi drámában** (pl. Örkény István: *Tóték*, Sütő András: *Egy lócsiszár virágvasárnapja*, Csillag a máglyán, Káin és Ábel, Székely János: *Caligula helytartója* – vagy más olvasott 20. századi dráma)!

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

- a. a választott alkotás műfaji sajátosságai (pl. tragédia, abszurd dráma) **5 pont**
- b. a drámai cselekmény átértelmeződése (pl. abszurd/groteszk jelenetek, példázatosság) **5 pont**
- c. a konfliktus átértelmeződése (pl. eszmék összecsapása) **5 pont**
- d. a hős átértelmeződése (pl. hétköznapi emberek, allegorikus figurák) **5 pont**

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, amelynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. **10 pont**

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.